

2020-2021

DUHOVÝ ZPRAVODAJ

1.Téma: Louky

Fialová a modrá výzva - Louky

Máloco připomíná barevnou duhu víc, než letní louka pestrá svým složením ,ať už rostlin, nebo živočichů. Zachovat pestrost však dá někdy velkou práci. Příkladem mohou být orchidejové louky.

Příběh orchidejových luk:

V CHKO Bílé Karpaty se nachází obec Žitková. Tradičně tu Brontosauři pořádají akci Žitkovské senobraní. Cílem je udržet louky a pastviny v přírodní rezervaci Hutě na Žitkové v takovém stavu, aby se na nich i nadále dařilo vzácným orchidejím- vstavačům, ale i druhům vzácných motýlů, hmyzu, obojživelníků a ptáků.

Příkladem může být zde žijící silně ohrožený motýl - Modrásek očkovaný Pro svůj vývoj potřebuje tento druh motýla střídavě vlhké a nehojené louky, které bývají jednou za rok sečeny, rostlinu Krvavec toten a mravence druhu Myrmica (mravenec drsný nebo rezavý). Samička naklade většinou jedno vajíčko do květu krvavce. Asi za týden se z něho vyvine drobná housenka, která vyžírá květ asi 3 týdny. Pak spadne na zem a začne lákat mravence. Zkroutí se do tvaru mravenčí larvy a pomocí feromonů předstírá před okolo lezoucími mravenci, že je jejich vlastní ztracená larva.

Říká se tomu adopční obřad. Mravenci rodu Myrmica lezou do dvou metrů od mraveniště a housenka se někdy mravence nedočká a zahyne. V mraveništi se motýlí housenka chová predátorsky, živí se larvami a kuklami mravenců. Přechká tam i zimu a počátkem léta se některá zakuklí a jiná žije jako housenka další rok. Jakmile se v chladných ranních hodinách vylíhne motýl, ztrácí chemický „převlek za mravence“ a proto se musí co nejrychleji z mraveniště dostat ven. Chrání ho již jen peříčkovité šupinky, které zůstávají mravencům v kusadlech. Úmrtnost housenek v mraveništi dosahuje až 80 %.

Odhaduje se, že housenka, která v mraveništi dospěje, sežere asi 350 budoucích dělnic, při větším počtu mohou housenky sníst všechny mravenčí kukly a uhynout hladu. Dospělí motýli žijí jen v červenci a srpnu. Modrásek Očkovaný patří mezi silně ohrožené druhy a je zapsán na Červeném seznamu ohrožených druhů ČR.

Můžete se těšit na tyto úkoly:

- motivační příběh - seznam se s příběhem orchidejových luk.
- - námět na divadlo, + dohový list
- Chráněné květiny ve vašem okolí - detektivní pátrání po vzácné rostlině + duhový list
- Hra Běhkytka - procvič svou rychlost i znalosti
- Otisky lučních květin - nejdřív procházka, potom tvoření :-)
- + duhový list
- Jitrocelový sirup - zdravá dobrota z louky - mňam

Uzávěrka prvního úkolu je:

31.10. 2020

Adresa pro odeslání fotek z úkolů:
sekce.brdo@brontosaurus.cz

Zpravodaje a přihlášky jsou na adrese:
duhovestripky.brontosaurus.cz

1. Příběh motýla

Vývoj Modráška je vlastně pořádné drama. (Indiana Jones se může jít zahrabat :-)). Zahrajte divadlo podle tohoto příběhu nebo do Duhového listu nakreslete komiks, co taková housenka zažije. Mladší mohou nakreslit Modráška a jeho housenku

2. Chráněné květiny

Každé místo v České republice skrývá pár pokladů v podobě chráněných květin, stromů nebo zvířat. My se v tomto úkolu zaměříme na chráněné květiny. Hlavně proto, že jedním z důvodů, proč se někdo může rozhodnout kosit louku je ten, že na ní roste nebo žije chráněný druh.

Vaším úkolem bude zkusit vypátrat, jestli ve vašem okolí rostou nějaké chráněné rostliny a kde. Potom se můžete vypravit je nalézt přímo v přírodě. Pošlete nám fotky z vašeho hledání. Rostliny, které se vám podařilo najít, můžete překreslit na duhový list.

Když nebudete mít možnost jít hledat do přírody, alespoň si vyhledejte chráněné rostliny ve vašem okolí a pak je zkuste překreslit na duhový list.

3. Otisky lučních květin

Vytvořte si svoje vlastní luční obrazy. Vyberte si louku, která je vám dostupná a tam natrhejte co nejvíce různých druhů rostlin. Od každého druhu jednu a jen ty, které nejsou chráněné.

Na podzim už tolik květin neroste a tak můžete natrhat i různé listy. Třeba i kapradí. Díky tomuto sbírání si můžete udělat větší představu o tom, jaké rostliny rostou na vaší louce a kolik druhů se na ní může skrývat.

V klubovně pak můžete pustit uzdu fantazii a začít tvořit vaše díla. Stačí vám jen temperové barvy, štetec, a duhové listy s názvem otisky nebo obyčejné bílé papíry. Pak už jen namočíte listy a květiny do barvy a otiskujete.

4. Jitrocelový sirup bez vaření

Ingredience:

lístky Jitrocele kopinatého v množství podle velikosti sklenice
cukr ve stejném poměru jako jitrocel
citron (volitelné)

Postup

Připravte si vymyté sklenice, do kterých budete vrstvit jitrocel střídavě s cukrem a citronem. První vrstva je jitrocel - jitrocel natrháme, vrstva je tlustá asi 1 cm, poté nasypete vrstvu cukru - také 1 cm a volitelně kolečko citronu. Takto opakujte, než bude sklenice úplně plná. Poslední vrstvou je cukr nebo citron. Obsah sklenice pořádně upěchujte. Sklenice zajistěte fólií s gumičkou a nechejte slunit na okně po dobu 2 - 3 týdnů, nebo postavte do lednice (trvá déle). Během této doby se cukr rozpustí a jitrocel začne tvořit šťávu. Přecedte přes sítko nebo promačkejte přes čisté plátýnko do čistých sklenic, uzavřete. Sirup skladujte v chladu a temnu.

5.Hra - Běhkytka

(podle *Hrajeme si na přírodu (Lipka)*)

Místo: louka Čas: 30 - 45 min

Cíl hry: sesbírat co nejvíc kartiček a sestavit z nich možné série ze 3 kartiček

Závěr hry: vyhrává to družstvo, které získalo nejvíce bodů

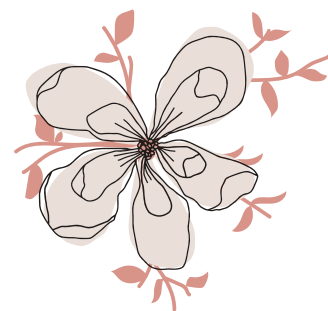
Pomůcky:Kartičky s barevnými obrázky lučních zvířat

(včetně hmyzu) a rostlin (různých čeledí, barev, tvarů listů...).

V sériích nejméně po 3 rostlinách či živočiších

(3 červeně kvetoucí rostliny, 3 brouci, 3 léčivky, 3 rostliny se složenými listy,

3 létající zvířata)

Příprava:Rozmístíme kartičky s obrázky do vymezeného území tak, aby je hráči ze startovací pozice neviděli.

Rozdělíme hráče do 4 - 5 skupinek.

Motivace:„ Proměníte se ve skupinu nadšených sběratelů - biologů amatérů, kteří byli přizváni na průzkum území.

Každá vaše skupinka však má svůj vlastní systém sbírání a řazení nasbíraného materiálu.

Vždy ale tvoříte série po 3 (3 červeně kvetoucí rostliny, 3 ptáci pěvci...).

Vaše sbírky na konci průzkumu vykoupí přírodovědná fakulta. V území se však může pohybovat zapálený ochránce, majitel území, případně byrokratický úředník, kteří se Vám snaží zabránit ve sběru a pokud Vás chytí, musíte jim sebraný biologický materiál vrátit. Vaším cílem je sesbírat co nejvíc kartiček, vytvořit z nich série a výhodně je prodat.“

Hra:

Rozmístíme skupiny dětí do stejných vzdáleností od vymezeného území tak, aby se vzájemně nerušily. Každé skupině můžeme pomoci se sepsáním znaků, kterých si děti mohou na kartičkách všimnout a pomocí kterých mohou tvořit série.

Po odstartování vyběhává vždy jeden hráč ze skupinky do hracího území a hledá kartičky. Vždy jednu nalezenou kartičku vezme a přináší ji svému družstvu. Po návratu zpět vyběhává další spoluhráč. Skupinka se snaží složit z přinesených karet co nejvíc sérií tvořených třemi kartami. Pro zpestření běhací části může jeden z vedoucích vystupovat jako odchytávač.

Pohybuje se v území s kartičkami a chytá běžce nesoucí kartičku. Pokud se jich dotkne, získává kartičku a běžec dobíhá ke svému družstvu s prázdnou. Po vysbírání kartiček (nebo v okamžiku totálního vyčerpání běžců) první část hry končí.

V druhé části skupinky směňují kartičky tak, aby získaly co nejvíc kompletních sérií. Za kompletní sérii se považují 3 kartičky, které spojuje společný znak. Každou kartičku lze použít jen do jedné série. Na konci hry se každému družstvu spočítají kompletní série. Čím přesnější pravidlo, tím více bodů (např. 3 ptáci - 10 bodů, 3 černí ptáci - 12 bodů, 3 ptáci pěvci - 15 bodů). Je tedy důležité přemýšlet, ve které sérii se která kartička použije. Nekompletní série se nepočítají.

Martin Kadala Hvězdová 10,602 00

Brnotel: 420724806155

sekce.brdo@brontosaurus.cz